

Republika Hrvatska
Općinski sud u Slavonskom Brodu-Stalna služba u Novoj Gradiški
Nova Gradiška

Poslovni broj: P-488/2019-29

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski sud u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški po sutkinji Mariji Tworek kao sucu pojedincu u pravnoj stvari tužitelja Miroslava Stilina iz Nove Gradiške, Urije 19, OIB: 55101319661, zastupanog po ZOU Igor Golovrški i Darko Samardžija iz Nove Gradiške, protiv tužene OTP banka d.d. iz Splita, Domovinskog rata 61, OIB: 52508873833, zastupana po punomoćniku Belizaru Tomaiću, odvjetniku iz Osijeka, radi isplate, nakon održane glavne javne rasprave zaključene 21. svibnja 2026., u nazočnosti punomoćnika tužitelja Darka Samardžije, odvjetnika u Novoj Gradiški i zamjenika punomoćnika tužene Sandre Đurin, odvjetnice iz Nove Gradiške, nakon javne objave presude, 10. lipnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku OTP BANKA d.d., OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61 tužitelju Miroslavu Stilinu, OIB: 55101319661, Nova Gradiška, Urije 19 u roku 15 dana isplatiti iznos od 3.063,98 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koja do 31. prosinca 2015. teče u visini eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za pet postotnih poena, od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2022. po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena, od 1. siječnja 2023. do 31. prosinca 2023. po stopi koja se određuje uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije financiranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 1. siječnja 2024. do naplate po stopi, koja se određuje, za svako polugodište uvećanjem referentne stope za osam postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan srpnja te godine, a koja na pojedine iznose teče kako slijedi:
na iznos od 48,55 EUR od 11.1.2011. do isplate
na iznos od 40,97 EUR od 11.2.2011. do isplate
na iznos od 43,44 EUR od 11.3.2011. do isplate
na iznos od 39,94 EUR od 12.4.2011. do isplate
na iznos od 47,86 EUR od 11.5.2011. do isplate
na iznos od 53,29 EUR od 11.6.2011. do isplate
na iznos od 55,75 EUR od 12.7.2011. do isplate
na iznos od 83,12 EUR od 11.8.2011. do isplate

na iznos od 57,16 EUR od 13.9.2011. do isplate
na iznos od 53,29 EUR od 11.10.2011. do isplate
na iznos od 54,24 EUR od 1.11.2011. do isplate
na iznos od 53,89 EUR od 13.12.2011. do isplate
na iznos od 57,27 EUR od 11.1.2012. do isplate
na iznos od 59,63 EUR od 11.2.2012. do isplate
na iznos od 60,36 EUR od 13.3.2012. do isplate
na iznos od 58,64 EUR od 13.4.2012. do isplate
na iznos od 59,56 EUR od 11.5.2012. do isplate
na iznos od 60,50 EUR od 12.6.2012. do isplate
na iznos od 59,09 EUR od 13.7.2012. do isplate
na iznos od 58,95 EUR od 11.8.2012. do isplate
na iznos od 56,29 EUR od 11.9.2012. do isplate
na iznos od 57,20 EUR od 11.10.2012. do isplate
na iznos od 59,18 EUR od 13.11.2012. do isplate
na iznos od 58,55 EUR od 13.12.2012. do isplate
na iznos od 59,46 EUR od 11.1.2013. do isplate
na iznos od 56,87 EUR od 12.2.2013. do isplate
na iznos od 55,87 EUR od 12.3.2013. do isplate
na iznos od 58,73 EUR od 11.4.2013. do isplate
na iznos od 55,93 EUR od 11.5.2013. do isplate
na iznos od 54,46 EUR od 11.6.2013. do isplate
na iznos od 52,80 EUR od 11.7.2013. do isplate
na iznos od 54,84 EUR od 13.8.2013. do isplate
na iznos od 55,95 EUR od 11.9.2013. do isplate
na iznos od 57,01 EUR od 11.10.2013. do isplate
na iznos od 57,24 EUR od 12.11.2013. do isplate
na iznos od 58,64 EUR od 13.12.2013. do isplate
na iznos od 50,70 EUR od 11.1.2014. do isplate
na iznos od 40,44 EUR od 11.2.2014. do isplate
na iznos od 41,22 EUR od 12.3.2014. do isplate
na iznos od 41,08 EUR od 11.4.2014. do isplate
na iznos od 39,82 EUR od 13.5.2014. do isplate
na iznos od 39,64 EUR od 11.6.2014. do isplate
na iznos od 40,73 EUR od 11.7.2014. do isplate
na iznos od 41,84 EUR od 12.8.2014. do isplate
na iznos od 42,41 EUR od 13.9.2014. do isplate
na iznos od 42,48 EUR od 11.10.2014. do isplate
na iznos od 43,54 EUR od 11.11.2014. do isplate
na iznos od 43,87 EUR od 12.12.2014. do isplate
na iznos od 44,29 EUR od 13.1.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.2.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.3.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.4.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 12.5.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.6.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.7.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.8.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 11.9.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 13.10.2015. do isplate

na iznos od 41,45 EUR od 11.11.2015. do isplate
na iznos od 41,45EUR od 11.12.2015. do isplate
na iznos od 41,45 EUR od 12.1.2016. do isplate.

II. Nalaže se tuženiku OTP BANKA d.d., OIB: 52508873833, Split, Domovinskog rata 61, tužitelju Miroslavu Stilinu, OIB: 55101319661, Nova Gradiška, Urije 19 u roku 15 dana naknaditi parnični trošak postupka u iznosu 1.919,17 eura zajedno sa zakonskom zateznom kamatom po stopi, koja se određuje, za svako polugodište uvećanjem referentne stope za osam postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan srpnja te godine, a koja na teče od dana presuđenja do isplate.

Obrazloženje

1. Tužitelj u tužbi navodi da su on i prednik tuženika HVB Splitska banka d.d. dana 13. listopada 2005. sklopili Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 90853/05, temeljem kojeg je tuženik tužitelju, kao korisniku kredita odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunskoj protuvrijednosti od 24.720,00 CHF prema prodajnom deviznom tečaju Kreditora, odnosno tuženika važećem na dan korištenja kredita. Tužitelj se sukladno Ugovoru obvezao tuženiku iznos kredita platiti u 180 mjesečnih anuiteta u iznosu od 196,82 CHF plativo u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom deviznom tečaju Kreditora za CHF, važećem na dan korištenja kredita, uz redovnu kamatnu stopu koja je predmetnim Ugovorom određena kao promjenjiva, dok je u trenutku ugovaranja iznosila 4,99 %, a utvrđuje se Odlukom o visini kamatnih stopa ili drugim aktom Kreditora. Tužitelj se navedeni iznos kredita obvezao vratiti s pripadajućim kamatama u vrijeme i na način utvrđen Ugovorom. Prilikom sklapanja ugovora tužitelju nisu bili prezentirani mogući rizici nekontroliranog rasta tečaja švicarskog franka kao i uvećanja mjesečnog anuiteta uslijed rasta tečaja. Dapače, tužitelju je ponuđen kredit vezan uz valutu CHF kao najpovoljniji kredit s najnižom kamatnom stopom. Značaj neravnoteže zbog valutne klauzule u švicarskim francima je tim veći što prosječni potrošač nije mogao znati za rizik tečaja švicarskog franka nego je mislio da je svaka strana sklapanjem ugovora prihvatila samo opći valutni rizik koji je još veći zbog toga što se i ugovorna kamata naplaćuje u kunama prema tečaju švicarskog franka, a k tome je i promjenjiva jednostranom odlukom banke. Nadalje navodi kako je razvidno da su u predmetnom Ugovoru postojala dva promjenjiva elementa (valutna klauzula vezana uz švicarski franak i promjenjiva kamatna stopa) što ukazuje da se u ovom slučaju radi o nepoštenim ugovornim odredbama, temeljem kojih tužitelj u trenutku sklapanja, niti tijekom otplate nije mogao znati koliko će iznositi njegova kreditna obveza. Da je tužitelj imao saznanja da će mjesečni anuitet toliko porasti, do mjere da ugrožava tužiteljevu egzistenciju nikada ne bi preuzeo takvu obavezu. Pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda br. PŽ-6632/2017 od 14.06.2018. godine u potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, posl.br. P-1401/12 od 04.07.2013. godine u dijelu izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, tuženik u razdoblju od 01.10.2004. godine do 31.12.2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju-ugovora o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a

tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovorenih strana, pa su time tuženici postupali protivno tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača kao i Zakona o obveznim odnosima. U navedenom dijelu predmetne odluke i pravna stajališta potvrđeni su revizijskom odlukom Vrhovnog suda RH, Revt 2221/18 od 03.09.2019. godine kojom se odbija kao neosnovana revizija između ostalih i tuženika kao 7. tuženika iz kolektivne tužbe protiv drugostupanjske presude u dijelu kojim je utvrđeno da su te banke u određenim navedenim razdobljima povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditu koristeći u njima nepoštene i nišetne ugovorne odredbe ugovaranjem valute uz koju je vezana glavnica švicarski franak, sve suprotno odredbama čl. 81., čl. 82. i čl. 90. Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/03; dalje: ZZP/03) u razdoblju do 6. kolovoza 2007., a od 7. kolovoza 2007. do 31. prosinca 2008., suprotno odredbama čl. 96. i čl. 97. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 89/09 i 133/09). Člankom 502.c Zakona o parničnom postupku propisano je da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a st. 1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. U odluci Vrhovnog suda RH Rev 3142/2018-2 od 19.03.2019. godine jasno je izraženo pravno shvaćanje da u pojedinačnim postupcima radi utvrđenja nišetnosti odredbi ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF i promjenjivom kamatnom stopom koju su jednostrano mijenjali kreditori, nije potrebno ponovno utvrđivati da li su sporne odredbe ugovora o kreditu nišetne. Ne može postojati utvrđena nišetnost i nepoštenost pojedinih odredbi potrošačkog ugovora u kolektivnom sporu, a da istodobno ne postoji nišetnost i nepoštenost takvih odredbi u pojedinačnom sporu u odnosu na istovrsni ugovor. Nadalje, sukladno odredbi čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14) odnosno čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 87/09, 133/09, 78/12, 56/13) rubricirane presude obvezujuće su i u predmetnom postupku za naslovni sud u smislu utvrđenja postojanja povrede kolektivnih prava i interesa korisnika potrošačkih kredita od strane ovdje tuženika odnosno korištenja nišetnih odredbi ugovora o potrošačkim kreditima kojima je ugovorena obveza povrata kredita vezana uz valutnu klauzulu u švicarskom franku. U konkretnom slučaju se radilo upravo o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru tuženika kao trgovca, a o pojedinim ugovornim odredbama se uopće nije niti moglo pojedinačno pregovarati, budući su odredbe ugovora bile već unaprijed formulirane od strane banke kao trgovca te ih je tuženik mogao mijenjati kako je htio jer u samom ugovoru nisu propisani nikakvi parametri o kojima kamata ovisi dok tužitelj kao potrošač nije imao nikakav utjecaj na njihov sadržaj. Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ta odredba bila unaprijed formulirana od strane trgovca, te zbog toga potrošač nije imao utjecaj na njezin sadržaj poglavito ako se radi o odredbi unaprijed standardnog ugovora trgovca. Također, tuženik je predmetnim Ugovorom o kreditu ugovorio nepoštenu odredbu na način da je ugovorio valutu uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja ugovora nije kao trgovac, tužitelja kao potrošača u cijelosti informirao o svim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a što je uzrokovalo neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana. Time je suprotno načelu savjesnosti i poštenja (čl. 4. ZOO-a) uzrokovana značajna neravnoteža u pravima i obvezama ugovornih strana, sve na štetu tužitelja kao potrošača. Kako je i spomenutim

pravomoćnim presudama utvrđena ništetnost ugovornih odredbi to je tuženik sukladno odredbama čl. 323. ZOO-a dužan vratiti sve što je primio na temelju ništetnih odredbi Ugovora. Člankom 1111. st. 1 ZOO-a propisano je da kada dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno ako to nije moguće, nadoknaditi vrijednost postignute koristi. Stavkom 3. istog čl. Zakona propisano je da je obveza vraćanja odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala. Prema odredbi čl. 1115. ZOO-a kada se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate i to ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva. Neovisno o sklopljenom Aneksu Ugovora o kreditu broj: 90853/05 kojim se regulirala konverzija kredita iz valutne klauzule CHF u valutnu klauzulu EUR postoji ništetnost pojedinih odredbi Ugovora te prava tužitelja na isplatu. Kako konvalidacija ništetnih odredbi ne proizlazi iz zakona, te nije moguća voljom ugovornih strana, tada je i izvršena konverzija sklapanjem dodatka ugovora o kreditu ništetna, budući da, po prirodi stvari, dodatak ugovoru prati pravnu sudbinu osnovnog ugovora. Također, u trenutku konverzije iz valute CHF u valutu EUR došlo je do značajne razlike u iznosu glavnice na štetu tužitelja. Naime, tuženik je izračunao istu upotrijebivši nepovoljniji tečaj za tužitelja umjesto da je izračunao glavicu po početnom tečaju CHF/HRK. Stoga je predloženo da sud nakon provedenog postupka donese odluku sadržaja prednje navedenog.

2. U odgovoru na tužbu tuženik ističe kako su tužba i tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti neosnovani te se predlaže njeno odbijanje kao i obvezivanje tužitelja da tuženiku nadoknadi prouzročeni parnični trošak. Nije sporno da je tužitelj s pravnim prednikom tuženika 13. listopada 2005. sklopili Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 90853/05, 24.720,00 CHF u protuvrijednosti u kunama, na rok otplate od 180 mjeseci. Također, nije sporno kako je Ugovorom između stranaka dogovoreno da će se odobreni kredit otplaćivati u mjesečnim anuitetima CHF po prodajnom tečaju prema tečajnoj listi kreditora na dan dospijeća svakog pojedinog mjesečnog anuiteta. Međutim, sporno je, je li u konkretnom slučaju pojedine odredbe Ugovora nepoštene, a time i ništetne (misli se na odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi). Tužitelj svoj tužbeni zahtjev temelji na tome da je Ugovor u navodnoj suprotnosti s određenim zakonskim odredbama kojima je uređena zaštita potrošača, kao i Zakonu o obveznim odnosima. Tuženik se takvim tvrdnjama izričito protivi te će u nastavku obrazložiti temelj za svoje protivljenje. Tuženik prvenstveno ističe prigovor zastare tužiteljevog novčanog potraživanja, a koji prigovor se detaljno razrađuje u nastavku ovog odgovora na tužbu. Tuženik smatra da se ovom pojedinačnom predmetu ne primjenjuje utvrđenja iz kolektivne parnice u predmetu P-1401/12 (Trgovački sud u Zagrebu) i PŽ-6632/2017 (Visoki trgovački sud RH u Zagrebu), a iz razloga koje će izložiti u narednim točkama odgovora na tužbu. Stoga tuženik ovdje ističe prigovor zastare potraživanja kako slijedi: Ako bi se postupak pravno kvalificirao kao postupak radi naknade štete, primjenjivao bi se zastarni rok iz članka 376. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 53/1991, 73/1991, 3/1994, 111/1993, 107/1995, 7/1996, 91/1996, 112/1999, 88/2001, 35/2005; u daljnjem tekstu: ZOO), koji propisuje da tražbina naknade štete zastarijeva za tri godine otkad je oštećenik doznao za štetu i za osobu koja je štetu učinila, a u svakom slučaju za pet godina otkad je šteta nastala. S obzirom da je u predmetnom Ugovoru o kreditu sadržana odredba koja je tužitelju navodno prouzročila štetu, očito je da je subjektivni

(trogodišnji) i objektivni (petogodišnji) rok za veliku većinu pojedinačnih mjesečnih iznosa protekao. Ako bi se postupak pravno kvalificirao kao postupak radi povrata mjesečnih anuiteta, primjenjivao bi se zastarni rok iz članka 372. ZOO-a, koji propisuje da tražbine povremenih davanja zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakog pojedinog davanja. Tuženik ističe i da se kod Ugovora o kreditu radilo o iznosima koji su plaćeni tuženiku kao anuiteti, stoga sukladno članku 372. ZOO-a, tražbine povremenih davanja (a u što se izričito uključene i tražbine anuiteta) zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja. Slijedom navedenog, bilo bi nedopustivo da, primjerice, takve tražbine tuženika prema tužitelju zastarijevaju za tri godine, ali da tražbina tužitelja za povrat istoga zastarijeva u duljem roku. Ako bi se zbog utvrđivanja ništetnosti utvrdilo da se radi o stjecanju bez osnove, zastarni rok je 5 godina od dana sklapanja ništavog pravnog posla (dakle od 13.09.2005.g. kada je i sklopljen predmetni Ugovor), kako je stajalište izraženo i u sudskoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske u presudi VSRH Rev x 183/2011. Dosljednom primjenom ovog shvaćanja, potraživanje tužitelja iz tužbe bilo bi pod zastarom, budući da sukladno tom shvaćanju petogodišnji zastarni rok počinje teći od dana sklapanja Ugovora o kreditu (13.10.2005.g.), a tužba je podnesena tek 05.06.2019.g. U ovom sporu nema mjesta preslikavanju utvrđenja iz parnice „Potrošač“ (P-1401/12, Trgovački sud u Zagrebu i PŽ-7129/13, Visoki trgovački sud RH) jer je u toj parnici utvrđivana tek apstraktna pravna zaštita, čiji učinci se ne mogu neposredno primijeniti na pojedini ugovorni odnos, nego se u tom odnosu tek treba izvesti dokazivanje jesu li utvrđenja iz parnice „Potrošač“ i na koji način primjenjiva u pojedinačnom slučaju. Kolektivnom zaštitom osigurava se preventivna zaštita i kontrola nepoštenih ugovornih odredaba u odnosu na „prosječnog potrošača“, ali se njome ne mogu zamijeniti učinci koji se ostvaruju individualnom pravnom zaštitom, s obzirom da se u pojedinačnim parnicama uređuju pravni učinci pojedinačnog potrošačkog ugovora u odnosu na konkretnog potrošača.

Stoga, u individualnom sporu zadatak je suda utvrditi da li se i u kojoj mjeri načelo zaštite apstraktnog potrošača, onako kako je utvrđeno u kolektivnoj parnici, primjenjuje i na konkretnog potrošača u pojedinačnoj parnici. Presuda u kolektivnom sporu nema pravni učinak *erga omnes* da bi se mogla primjenjivati na svaki pojedinačni spor pokrenutom pojedinačnom tužbom, slijedom čega je neosnovano pozivanje tužitelja na mogućnost automatske primjene utvrđenja iz Parnice Potrošač i Presude VTS-a.

U konkretnom slučaju tužitelj je u ovom parničnom postupku morao sudu pružiti dokaze o eventualnoj ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi ne se samo pozivati na presudu Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-6632/17 od 14.06.2018.g. Tužitelj je kao potrošač dužan dokazati da u ugovornom odnosu njega i tuženika postoje sve pretpostavke nepoštenosti valutne klauzule propisane člancima 84. i 81. ZZP-a. Kako je to nemoguće učiniti u ovom sporu, jasno proizlazi iz sljedećih okolnosti. Ugovorna odredba o valutnoj klauzuli je jasna, lako uočljiva i razumljiva, slijedom čega osporavana ugovorna odredba uopće ne može biti predmetom ocjene poštenosti (članak 84. ZZP-a). Već samim pregledom Ugovora moguće je zaključiti kako su ispunjene dvije pretpostavke – jasna i lako uočljiva odredba. Člankom 2. Ugovora jasno je propisano da je iznos odobrenog kredita 24.720,00 CHF te da će isti biti plasiran tužitelju u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom tečaju Kreditora.

Također, daljnjim odredbama Ugovora predviđeno je da će se mjesečni anuiteti plaćati uplatom potrebnog iznosa u kunskoj protuvrijednosti, po prodajnom tečaju Kreditora za CHF na dan dospjeća anuiteta. Navedene odredbe jasno su koncipirane Ugovorom, te unesene u Ugovor na lako uočljivim mjestima, bez ikakvih dodatnih uvjeta predviđenih posebnim odredbama napisanim manjim slovima ili umetnutim u

fusnotu Ugovora. Što se tiče razumljivosti valutne klauzule, tuženik ukazuje da je tužitelj prethodno sklapanju Ugovora, kao savjesna ugovorna strana, sam bio dužan informirati se o valutnoj klauzuli i eventualnim posljedicama koje ona može imati po njegova prava i obaveze iz Ugovora. Također, prethodno sklapanju Ugovora tužitelj je od strane raspoloživih službenika tuženika u svakom momentu mogao zatražiti sve dodatne informacije i pojašnjenja vezana za valutnu klauzulu i njen učinak na odnos ugovornih strana. Navodi kako tužitelj nije dokazao da je u konkretnom ugovornom odnosu tuženik postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, odnosno da je nastala značajna neravnoteža u pravima na štetu tužitelja. U pogledu ocjene je li tuženik u ugovornom odnosu tužitelja i tuženika postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, tuženik upućuje na stajalište koje je VSRH zauzeto u njegovom rješenju broj Revt 575/2016. (dalje: Rješenje VSRH) i uputu ovog suda za procjenu može li se postupanje tuženika u pojedinom ugovornom odnosu smatrati nepoštenim. Uz navedeno, bitno je napomenuti da u vrijeme sklapanja osporavanih ugovornih odredaba nije postojao niti jedan zakonski i podzakonski propis koji bi od tuženika zahtijevao određeni način postupanja pri sklapanju ugovora s valutnom klauzulom, odnosno da nisu postojali pravni okviri u kojima bi tuženik morao djelovati na području informiranja potrošača prije i u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu. Slijedom toga, očigledno je kako tuženik u ugovornom odnosu s tužiteljem nije postupao protivno načelu savjesnosti i poštenja, te time prouzročio neravnotežu na štetu potrošača, o kojoj se okolnosti tuženik detaljnije očituje u nastavku. Da bi se određena ugovorna odredba mogla kvalificirati nepoštenom, takva odredba mora prouzročiti: nominalnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača; a koja neravnoteža mora biti značajna. Stoga, za ocjenu je li osporavana valutna klauzula prouzročila značajnu neravnotežu u pravima i obvezama na štetu potrošača bitno je odnos konkretnih ugovornih strana promatrati s razine nominalnih pozicija (vezanost valutne klauzule za tečaj CHF s jednakim rizikom promjene tečaja na štetu / u korist bilo koje od dvije ugovorne strane), a ne naknadno povećanih obveza jedne strane (ovdje tužitelja - potrošača) uslijed nepredvidivih i naglih promjena tečaja CHF. Činjenica da se tečaj CHF naknadno promijenio na štetu potrošača, ne može i ne smije biti relevantan za ocjenu nepoštenosti (a time i ništetnosti) primarno ugovorene valutne klauzule prema kojoj su kako tužitelj, tako i tuženik, imali jednake i ravnopravne startne (nominalne) pozicije. Nepobitna je činjenica da je tuženik, kao i sam tužitelj, bio izložen riziku valutne klauzule, odnosno svim posljedicama promjene tečaja CHF. Okolnost da je kretanje tečaja dovelo do promjene visine obveza na jednoj ugovornoj strani nikako ne može predstavljati razlog ništavosti takve odredbe, već okolnost koja hipotetski može dovesti do primjene drugih pravnih instituta, ako su ispunjene sve zakonske pretpostavke (npr. *clausula rebus sic stantibus*). Slijedom navedenog, pretpostavka neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja nije ispunjena u ovom slučaju. Tuženik ističe bitnu činjenicu za ovaj parnični postupak, a to je da je 27. siječnja 2016. s tuženikom sklopio Dodatak br. 1. Ugovora o kreditu br. 90853/05 sa sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava (tzv. Konverzija). Navedenim pravnim poslom (tzv. Konverzijom) stranke su sporazumno izmijenile odredbe osnovnog Ugovora o kreditu, a kojima je bila regulirana i valutna klauzula. Dakle, tužitelj je svojevoljno pristao s tuženikom izmijeniti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli, upravo one odredbe za koje u svojoj tužbi navodi da su ništetne. Sklapanju Dodatka br. 1. Ugovora sa sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava pristupilo se nakon donošenja Zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/15), pa je tuženik sklapanjem Dodatka br. 1. Ugovora o kreditu jednostavno postupao u skladu sa zakonskom obvezom. S druge pak strane za tužitelja nije

postojala nikakva zakonska obveza sklapanja Dodatka br. 1. Ugovora, nego je to bila samo mogućnost koju je tužitelj u konačnici i prihvatio. Dakle, sklapanjem Dodatka br. 1. Ugovora o kreditu stranke su sporazumno pristale izmijeniti odredbe osnovnog Ugovora o kreditu a na način da je korisnik kredita (ovdje tužitelj) sklapanjem Dodatka br. 1. Ugovora o kreditu postao izjednačen s položajem u kojem bi bila da je koristio kredit denominiran u EUR. Prije sklapanja Dodatka br. 1. Ugovora o kreditu tužitelju je predložen i rastumačen tzv. Obračun konverzije, a koji je sadržavao sve potrebne parametre u pogledu kamatne stope i valute. Slijedom svega navedenog, tuženik predlaže sudu odbaciti/odbiti tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti i obvezati tužitelja naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka.

3. Tijekom postupka sud je, u smislu odredbe članka 220. stavka 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine broj: 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07- Odluka USRH, 84/08, 96/08 – Odluka USRH, 123/08, 57/11, 25/13, 43/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 – dalje: ZPP) proveo dokaze uvidom ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj: 90853/05 od 13. listopada 2005., u dodatku br. 1. ugovora o kreditu br. 90853/05 sa sporazumom o osiguranju zasnivanjem založnog prava od 27. siječnja 2016., u odgovor na tužbu sa svom popratnom dokumentacijom, u sve podneske tužitelja i tuženika s priloženom dokumentacijom, u nalaz i mišljenje vještaka od 11. travnja 2026. i u iskaze saslušanog tužitelja i financijskog vještaka u svrhu dokazivanja.

4. Podneskom od 24. travnja 2026. tužitelj je po punomoćniku, a nakon provedenog financijskog vještačenja, precizirao tužbeni zahtjev.

5. Ocjenom provedenih dokaza svakog zasebno te svih zajedno u uzajamnoj i logičnoj vezi u smislu odredbe članka 8. ZPP-a ovaj sud je našao za utvrđenim da je tužbeni zahtjev, tužitelja, osnovan.

6. Analizirajući provedene dokaze tijekom ovoga postupka je utvrđeno, a što je i među strankama nesporno:

- da je tužitelj kao korisnik kredita i tuženik kao kreditor dana 13. listopada 2005. sklopili Ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 90853/05, temeljem kojeg je tuženik tužitelju, kao korisniku kredita odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunsjoj protuvrijednosti od 24.720,00 CHF prema prodajnom deviznom tečaju Kreditora, odnosno tuženika važećem na dan korištenja kredita. Tužitelj se sukladno Ugovoru obvezao tuženiku iznos kredita platiti u 180 mjesečnih anuiteta,

- da je temeljem ugovora o kreditu početno je ugovorena promjenjiva redovna kamatna stopa od 4,99 % godišnje, uz ugovoreni mjesečni anuitet od 196,82 CHF, a naknadno su se kamatne stope i anuiteti mijenjali od strane tuženika.

7. Sporno je, između ostalog, može li tužitelj zahtijevati utvrđenje ništetnosti ugovornih odredaba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, može li se tužitelj pozivati na ništetnost ugovornih odredaba pozivom na utvrđenja iz odluka donesenih povodom kolektivne tužbe udruge Franak, je su li promjene koje se odnose na valutnu klauzulu bile u skladu s odredbama zakona koji su uređivali pitanje zaštite potrošača odnosno potrošačkog kreditiranja te da li su kao takve bile u skladu s općim odredbama i načelima obveznog prava koje se tiču zasnivanja ovakve vrste obveza, odnosno

posljedično tome da li se radi o ništavim odredbama. Sporna je i visina zahtjeva, zastara tražbine tužitelja.

8. Prvenstveno je potrebno istaći da je radi zaštite kolektivnih prava kod Trgovačkog suda u Zagrebu pod poslovnim brojem P-1401/12 vođen je postupak po tužbi Potrošač Hrvatski savez udruge potrošač protiv banaka te je presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. utvrđeno kako su tuženici u periodu od 1. listopada 2004. do 31. prosinca 2008., povrijedili kolektivne interese i prava potrošača zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica CHF, a da prije i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače informirala o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti a što da je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa da je time tuženik postupio protivno pozitivnim propisima.

Spomenuta presuda je u navedenom dijelu potvrđena presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u Zagrebu poslovni broj PŽ-7129/134 od 13. lipnja 2014.

9. Naprijed navedeni postupak pokrenut po tužbi Hrvatskog saveza udruge za zaštitu potrošača Potrošač protiv sedam banaka a među kojima je i tuženik, predstavlja kolektivni postupak, a sukladno odredbi čl. 502.c. ZPP-a pravomoćna presuda u kolektivnom sudskom postupku obvezuje prvostupanjske sudove koji u pojedinačnim parnicama sude povodom zahtjeva potrošača radi zaštite prava čija je povreda utvrđena u kolektivnom sporu.

9.1. Naime, u smislu odredbe čl. 502.a st. 1. ZPP-a udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijekom predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne interese i prava.

9.2. U smislu odredbe čl. 502.c ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. toga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

9.3. Dakle, odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

10. Jednako tako odredbom čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09, 133/09, 78/12 i 56/13 –dalje ZZZP) odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl.131. toga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u

postupku, koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

11. U pogledu učinka pravomoćne odluke donesene u kolektivnom sporu Vrhovni sud Republike Hrvatske rješenjem poslovni broj Rev 18/20202 od 26. svibnja 2020. zauzeo je stav kako nije potrebno provoditi dokazni postupak na okolnosti ništetnosti odredbi ugovora obzirom da postoji temeljem već navedenog čl. 502.c ZPP, a isto tako i čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj: 41/14 i 110/15 - dalje: ZZP/14) vezanost za postojanje povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ZZP/14, a slijedom toga i obveza primjene utvrđene ništetnosti u kolektivnom sporu. Dakle, da ne može postojati utvrđena ništetnost i nepoštenost pojedinih odredbi potrošačkog ugovora u kolektivnom sporu, a da istodobno ne postoji ništetnost i nepoštenost takvih odredbi u pojedinačnom sporu u odnosu na istovrsni ugovor. Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci poslovni broj U-III2233/2019 od 10. lipnja 2020. zauzima isti stav.

12. Zakon o zaštiti potrošača niti Zakon o obveznim odnosima ne navode nikakve posebne kriterije za ocjenu je li pojedina ugovorna odredba protivna načelu savjesnosti i poštenja a koje načelo je sadržano u odredbi čl. 4. ZOO-a kojim je propisano da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici su dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja. Poštovanje ovog načela znači postupati s povjerenjem prema osobi i interesima druge strane, međusobno se izvješćivati o stanju pravnoga posla i polagati račune, uvažavati interese obiju ugovornih strana glede tumačenja ugovora, razvijati međusobnu suradnju, suzdržavati se od dvoličnog i proturječnog ponašanja, njegovati otvorenost i iskrenost u vrijeme zasnivanja određenog obveznogopravnog odnosa te pokazivati spremnost na potpuno i valjano ostvarivanje i ispunjenje ugovorom preuzetih obveza. Dakle, riječ o otvorenoj pravnoj normi, koja samo načelno određuje na koji bi se način subjekti obveznogopravnoga odnosa trebali ponašati, a pri tome je naglašena upravo vjera, odnosno povjerenje između ugovornih strana, pa bi povjerenje trebalo biti ključni element i načela savjesnosti i poštenja.

13. Tuženik nije dokazao, da je u predugovornoj fazi (oglašavanje, prvi kontakti i pružanje informacija putem osobnih bankara) te u samim ugovorima, ugovaranjem valutne klauzule vezanu uz CHF, da je dakle, osim izričitim porukama, kredit povoljan zbog niže kamatne stope, zbog toga što se ne traže jamci, zbog toga što je CHF stabilna valuta itd. Dakle, nije dokazao da se u stvarnosti radilo o klauzulama koje su izrazito nepovoljne te je to i takvo upozorenje trebalo naći mjesta u ugovoru. Obveza tuženika kao profesionalca bila je da prilikom pregovaranja upozori tužitelja na posljedice i rizike vezanja kredita uz tečaj CHF, objasniti mu sve parametre o kojima ovisi njegova odluka dakle o stabilnosti valute, o razlici između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF, o tome kakva je tečajna monetarna politika Republike Hrvatske u odnosu na CHF naspram drugih valuta, o ulozi valutne klauzule u inflatornim okolnostima domaće valute.

14. Nedvojbeno je među strankama da se o odredbi čl. 5.1. Ugovora, prema kojoj je redovna kamata stopa tijekom postojanja ugovorne obveze promjenljiva u skladu s Odlukom banke nije pojedinačno pregovaralo, a tuženik niti ne tvrdi da je tužitelj mogao na nju utjecati. Iako tužena banka tvrdi da je ova odredba jasna, lako razumljiva i uočljiva odnosno da se odluke banke o promjeni kamatne stope donose na temelju

općih uvjeta poslovanja (a koji su se tijekom trajanja ugovornog odnosa također mijenjali), tužena ne spori da ugovor ne sadrži niti referentnu stopu koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu, niti precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope jer donošenje odluke banke o eventualnoj promijeni kamate u skladu s tržišnim uvjetima, protivno tvrdnji tuženika, ne može se smatrati preciznim načinom utvrđivanja promjene kamatne stope.

14.1. Naime, u smislu odredbe čl. 295. st. 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj: 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99, 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 – dalje: ZOO) opći uvjeti ugovora su ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formularnom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, dok je stavkom 3. propisano da u slučaju neslaganja općih uvjeta i posebnih pogodbi, vrijede ove posljednje.

14.2. Nesporno je da Ugovor ne sadrži ni referentnu stopu (osnovnu kamatnu stopu za zakašnjenje s plaćanjem) koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu ni precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope, stoga je tuženik, koristeći takvu ugovornu odredbu prema kojoj se kamata koja je ugovorena kao promjenjiva određuje prema odluci banke, mogao postupiti savjesno ili nesavjesno.

Stoga, ugovorna odredba kojom se promjena ugovorene kamatne stope čini ovisnom o odluci banke niti je jasna i nije razumljiva jer jedino je sigurno, da visina kamatne stope ovisi isključivo o odluci banke, a pri tome se ne navode kriteriji i mehanizmi promjene kamatne stope uslijed čega bi tužitelju mogao predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze. Na temelju takvih ugovornih odredbi i nedostataka jasno definiranih parametara za promjenu kamatne stope, koji bi pri tome bili razumljivi prosječnom potrošaču, osim precizno određene kamatne stope u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, buduća kamatna stopa ugovorena kao promjenjiva nije bila niti određena, niti određiva.

15. Mora se naglasiti da je ugovorna odredba o promjeni kamatne stope ključna ugovorna odredba a ista ovisi isključivo o odluci jednog ugovaratelja tuženika, a sve to bez preciznog određenih uvjeta promjenjivosti i referentne stope za koju se veže promjena, pa ista odredba na taj način uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih stranaka, u konkretnom slučaju na štetu tužiteljice, jer se dakle kod takvog ugovaranja radi o situaciji da tuženik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti, a niti može konačno provjeriti pravilnost promjene jer za to nema nikakvih pouzdanih kriterija.

16. Stoga se radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između ugovornih stranaka na štetu tužitelja jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, dakle je ovakvom ugovornom odredbom tuženik izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu u konkretnom slučaju kamate a što je u suprotnosti sa odredbom čl. 247. ZOO-a koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Nastavno na navedeno ističe se da sukladno odredbi čl. 269. st. 2. ZOO-a činidba kao objekt ugovorne obveze mora biti moguća, dopuštena i određena, odnosno određiva, pri čemu je u smislu odredbe čl. 272. istoga zakona činidba određiva ako ugovor sadrži podatke pomoću kojih se može odrediti, dok je odredbom čl. 270. st. 1. ZOO-a propisano da kada je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva, ugovor je ništav.

17. Zakon o zaštiti potrošača niti Zakon o obveznim odnosima ne navode nikakve posebne kriterije za ocjenu je li pojedina ugovorna odredba protivna načelu savjesnosti i poštenja a koje načelo je sadržano u odredbi čl. 4. ZOO-a, a kojim je propisano da su u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici su dužni pridržavati se načela savjesnosti i poštenja. Poštovanje ovog načela znači postupati s povjerenjem prema osobi i interesima druge strane, međusobno se izvješćivati o stanju pravnoga posla i polagati račune, uvažavati interese obiju ugovornih strana glede tumačenja ugovora, razvijati međusobnu suradnju, suzdržavati se od dvoiličnog i proturječnog ponašanja, njegovati otvorenost i iskrenost u vrijeme zasnivanja određenog obveznopravnog odnosa te pokazivati spremnost na potpuno i valjano ostvarivanje i ispunjenje ugovorom preuzetih obveza. Dakle, riječ o otvorenoj pravnoj normi, koja samo načelno određuje na koji bi se način subjekti obveznopravnoga odnosa trebali ponašati, a pri tome je naglašena upravo vjera, odnosno povjerenje između ugovornih strana pa bi povjerenje trebalo biti ključni element i načela savjesnosti i poštenja.

18. Tuženik nije dokazao da je upozorio tužitelja da se u stvarnosti radilo o klauzulama koje su izrazito nepovoljne, a konačno to i takvo upozorenje trebalo je naći mjesta u ugovoru.

18.1. Obveza tuženika kao profesionalca bila je da prilikom pregovaranja upozori tužitelja na posljedice i rizike vezanja kredita uz tečaj CHF, objasniti mu sve parametre o kojima ovisi njegova odluka stabilnost valute, razlika između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF, o tome kakva je tečajna monetarna politika Republike Hrvatske u odnosu na CHF naspram drugih valuta, ulogu valutne klauzule u inflatornim okolnostima domaće valute, a da tuženik tako nije postupio razvidno je i utvrđeno iz iskaza tužitelja.

18.2. Tužitelj, nije ekonomist niti financijski stručnjak i kao takav trebao je od strane tuženika kao profesionalca biti upozoren na posljedice i rizike vezanja kredita uz tečaj CHF, istom su trebali biti objašnjeni svi parametri o kojima ovisi njegova odluka o sklapanju ugovora dakle što znači i u čemu se ogleda promjenjivost kamatne stope, stabilnost valute, razlika između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF, o tome kakva je tečajna monetarna politika Republike Hrvatske u odnosu na CHF naspram drugih valuta, ulogu valutne klauzule u inflatornim okolnostima domaće valute.

19. Pri tome se ističe, da je valutna klauzula zaštitna klauzula kojoj je svrha osigurati jednaku vrijednost ispunjena činidbe i protučinidbe u slučaju inflacije. Drugim riječima, ista osigurava kreditoru da broj novčanih jedinica koje će potrošač plaćati kako će anuiteti dospijevati, bude po svojoj stvarnoj vrijednosti jednak vrijednosti novčanih jedinica u trenutku isplate kredita potrošaču, sve kako bi se ispoštovalo, jedno od temeljnih načela ugovornih odnosa načelo jednake vrijednosti činidaba.

Stoga, valutna klauzula nije određen iznos novčanih sredstava koji je banka isplatila potrošaču, ali kao zaštitna klauzula koja se veže na novčani iznos koji je isplaćen, neodvojivo je povezana i direktno utječe na visinu mjesečnog anuiteta u kojima se kredit vraća.

Kao takva, sastavni je dio novčanog iznosa čija visina varira ovisno o tečaju CHF čime se vrijednost potrošačeve ugovorne obveze izračunava temeljem ugovorenog tečaja CHF nasuprot kune na dan plaćanja svakog pojedinog mjesečnog anuiteta.

Dakle, visina novčanog iznosa koji je kreditor isplatio potrošaču, izravno ovisi o promjeni tečaja.

20. Dužnost tuženika prilikom pregovaranja bila je pružiti potrebne informacije potrošaču, a ne prepustiti tužitelju da se sam informira, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da je pitanje tečajne politike i razlike između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF stručno pitanje ekonomske i financijske struke i naravi kojim ipak ne raspolaže prosječni potrošač. Tuženik je dakle, trebao uložiti dodatan napor prilikom objašnjenja potrebnih parametara o kojima ovisi odluka potrošača pri odabiru valute prilikom ugovaranja valutne klauzule. Specifičnost i priroda valute švicarski franak poznata je bankama, ali ne i prosječnom potrošaču koji ne raspolaže stručnim znanjem, a u situaciji kada ga banka kao profesionalac o tom ni na koji način ne informira, potrošač nije i ne može biti svjestan rizika kojeg preuzima. Stoga je i sama nerazumljivost ugovornih odredaba kojima se glavnica veže uz švicarski franak ozbiljan uzrok značaja neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača a što je protivno načelu savjesnosti i poštenja, jer za razliku od potrošača banka s obzirom na stručnu kvalifikaciju svojih zaposlenika kao i iskustva u poslovanju, zna za taj rizik ali ga prešućuje.

20.1. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske u presudi poslovni broj PŽ-6632/2017-10 između ostalog navodi da su tužene banke propustile potrošačima objasniti pravo značenje švicarskog franka kao "sigurne valute", propustili su istinito informirati da je ta valuta sigurno ulaganje za banke, a ne korisnike kredita, pri čemu su banke kao visoko specijalizirane novčarske ustanove čiji predmet poslovanja je novac kojeg plasiraju potrošačima, u trenutku sklapanja ugovora kao dakle kao stručne osobe to znale ili morale znati za razliku potrošača koji isto nije znao, i prosječnom potrošaču odredbe ugovora kojima se glavnica veže uz valutu švicarski franak, iako mu je sam pojam valutne klauzule u osnovi jasan tako da zna da glavnica kredita kojeg otplaćuje ovisi o tečaju švicarskog franka u odnosu na kunu, nisu razumljive, dakle su banke, u konkretnom slučaju tuženik, bio dužan maksimalno odgovorno pristupiti svakom pojedinom potrošaču, tako i tužitelju i pomoći mu da u okviru zakonom dozvoljenih mogućnosti koristi uslugama tuženika, ali ne na štetu tužitelja.

22. Pri tome se ističe da nema dvojbe da je ugovaranje valutne klauzule dopušteno jer je tako propisano odredbom čl. 22. st. 1. ZOO-a, a radi se o odredbi dispozitivne naravi koja se primjenjuje automatski ako nije utvrđeno drugačije rješenje. Međutim, odredba u Ugovoru o kreditu o izračunavanju na temelju valute švicarski franak i o tome da korisnik kredita u cijelosti snosi rizik promjene tečaja, po ocjeni ovoga suda, nije u pravnom smislu odraz navedene zakonske odredbe pa slijedom toga ista nije izuzeta od primjene Direktive 93/13 i ne može se isključiti ispitivanje njezine dopuštenosti. U presudi Europskog suda za ljudska prava broj EU C81/2019 od 9. srpnja 2020. (predmet SC Banca Transilvania SA) izraženo je pravno shvaćanje da izraz iz čl. 1. st. 12. Direktive 93/13 o isključenju iz njezina područja primjene ugovornih odredaba koje su odraz „obveznih zakonskih ili regulatornih odredaba“, ne obuhvaća samo odredbe nacionalnog prava koje se prisilno primjenjuju među ugovornim stranama neovisno o njihovoj volji, već i one koje su dispozitivne i stoga automatski primjenjive onda kada se ugovorne strane u tom smislu nisu drugačije sporazumjele

odnosno kada nije utvrđeno drugačije rješenje tako i u odluci od 9. srpnja 2020. u predmetu C81/19) te da je to isključenje opravdano činjenicom što je načelno legitimno pretpostaviti da je nacionalni zakonodavac uspostavio ravnotežu između svih prava i obveza stranaka određenih ugovora. Dakle, načelno i u pravilu, valutna klauzula sadržana u odredbi čl. 22. st. 1. ZOO, nije i ne bi smjela biti izvor neravnoteže između prava i obveza ugovornih stranaka bilo kojih ugovora pa tako ni ugovora o kreditu kao potrošačkih ugovora, tako da se i Ustavni sud Republike Hrvatske u rješenju broj U-1392/2011 i dr. 13. prosinca 2016. izjasnio kako je spomenuta odredba po svojoj pravnoj naravi dispozitivna odredba koja je neutralna prema svojim adresatima, što znači da u pravnom smislu osigurava jednakost obiju ugovornih strana određenog pravnog posla.

22.1. Kako iz sadržaja predmetnog Ugovora o namjenskom kreditu proizlazi da on sadrži odredbe kojom je sav rizik tečajnih razlika prebačen na tužitelja, kao korisnika kredita, to je nedvojbeno da ta ugovorna odredba unosi neravnotežu u prava i obveze stranaka na štetu korisnika kredita i da takva odredba ne može biti odraz dispozitivne odredbe iz čl. 22. st. 1. ZOO. Nastavno, ovaj sud ocjenjuje kako su stranke predmetnog Ugovora o kreditu na određeni način drugačije uredile svoja prava i obveze pa iz tog razloga navedene odredbe ulaze u područje primjene Direktive 93/13 i podliježu ispitivanju nepoštenosti.

23. Neravnoteža u pravima i obvezama je znatna jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg potrošač kao dužnik ima vratiti banci i cijena, jer se i kamata u konačnici plaća u istoj valuti, u švicarskim francima.

Dakle, već samim sklapanjem ugovora koji sadrži predmetne odredbe, a o kojima se izvjesno nije pojedinačno pregovaralo niti tuženik tvrdi drugačije, neravnoteža u pravima i obvezama je znatna i postoji jer se radi o odredbama u tipskim formularnim ugovorima sastavljenim od strane tuženika, unaprijed, bez pojedinačnog pregovaranja u kojem potrošač preuzima rizik i ne znajući za njega jer o tome nije informiran.

Drugim riječima, neravnotežu nisu prouzrokovale promjena tečaja valute ni kamatne stope, nego ugovorne odredbe, koje zbog formulacije istih tužitelja dovode u neravnopravan položaj u odnosu na tuženika kao trgovca, jer je tužitelj znao kolika je visina kamatne stope na dan sklapanja ugovora o kreditu dok se nije mogao ocijeniti zašto, kako i u kojem će se smjeru tijekom budućeg otplatnog razdoblja, kretati visina glavnice kao konačno i kamatna stopa.

23.1. Da je prednje navedeno točno razvidno je iz iskaza tužitelja. Tužitelj iskazuje da je 13. listopada 2005. s tuženikom sklopio ugovor o kreditu sa sporazumom o osiguranju prijenosom prava vlasništva broj 90853/05 u svrhu adaptacije obiteljske kuće u kojoj u vrijeme podizanja kredita nisam živio. Iskazao je da mu je dolaskom u banku radi raspitivanja o uvjetima kreditnog zaduženja osobni bankar iznio prijedlog za ugovor o kreditu u CHF iz razloga što je kredit bio "najpovoljniji". Tužitelj je iskazao, da prilikom potpisivanja ugovora o namjenskom kreditu isti nije pročitao. Osobni bankar mu nije objasnio članak po članak predmetnog ugovora o kreditu. Tužitelj je iskazao da je kredit otplaćen i misli da je to bilo 2020. U trenutku "podizanja" ugovora o kreditu nije bio član trgovačkog društva niti obrta. Tužitelj se sjeća da ga je na dan potpisivanja ugovora o kreditu već čekao obrazac istog tužitelj iskazuje potvrdno. Tužitelju nije osobni bankar prilikom potpisivanja ugovora o konverziji objasnio da se

sklapanjem ugovora o konverziji odriče prava na potraživanje iz prethodnog ugovora sklopljenog u CHF.

24. Dakle, utvrđeno je da su odredbe ugovora o kreditu sklopljenog između stranaka 13. listopada 2005., a kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom samo o Odluci tužene banke, bez da su precizno određeni uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se veže promjena te kojom se i glavnica kredita veže za valutu švicarski franak nepoštene, a posljedica čega je ništetnost istih.

25. Zaključno, a imajući u vidu predmet spora, potrebno je istaći da je u vrijeme sklapanje predmetnog Ugovora o kreditu od 13. listopada 2005. na snazi bio Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 96/03 dalje: ZZP/03) koji je u odredbi čl. 81. st. 1. propisivao da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom, ako suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, dok je odredba čl. 84. ZZP/03 bilo propisano da nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Od 7. kolovoza 2007. na snazi je novi Zakon o zaštiti potrošača (Narodne novine broj: 97/07, 125/07, 75/09, 89/09 i 133/09 dalje: ZZP/07) koji odredbama čl. 96. st. 1. i čl. 99. propisuje identično kao i odredbe čl. 81. st.1. i čl. 84. ZZP/03. Kako je u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača pravomoćno utvrđeno da su odredbe tuženika kojima je ugovorena valutna klauzula u švicarskim francima i promjenjiva kamata tijekom otplate prema odluci tužene nepoštene te da je tužena u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008., a koja povreda traje i dalje, povrijedila kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita, a u takvoj situaciji, a kada je Ugovor o kreditu između stranaka zaključen 13. listopada 2005., dakle unutar razdoblja koji je utvrđen pravomoćnom sudskom odlukom u postupku radi povrede kolektivnih interesa i prava potrošača, onda je teret dokaza na tuženoj, a ne na tužitelju, da dokaže da sadržaj Ugovora koji je zaključen između stranaka ne odgovara sadržaju ugovora o kreditu koji su zaključeni u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008., a što tužena u ovome postupku nije dokazala.

26. Naime, prema Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. u predmetu broj C26/13 navodi se da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva. U konkretnom slučaju to znači da su u Ugovoru tužitelju morali na transparentan način biti objašnjeni razlozi i pojedinosti mehanizma promjene kamatne stope kao i vezivanja kredita uz valutnu klauzulu kao i odnos s drugim odredbama ugovora tako da on na temelju jasnih i razumljivih kriterija može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze.

27. Tuženik tijekom ovoga postupka minorizira okolnost da je ovoj parnici prethodila parnica u kolektivnom sporu radi zaštite prava i interesa potrošača vođena u skladu sa odredbama čl. 131. do čl.141.b ZZP/07, a time minorizira i pravne učinke pravomoćnih odluka donesenih u tom kolektivnom sporu. Dakle, predmetna parnica je pokrenuta u skladu sa odredbom čl.140. spomenutog ZZP/07 (koja odgovara čl.120. sada važećeg Zakona o zaštiti potrošača – NN broj 41/14., 110/15. – dalje: ZZP/14), i u njoj tužitelj traži isplatu onog što je, prema njegovim tvrdnjama, platio tuženiku temeljem ništetnih

odredbi o promjenjivosti stope ugovorne kamate te o valutnoj klauzuli, a što mu ne bi pripadalo da navedenih ništetnih odredbi nije bilo u ugovoru. S obzirom da predmetnu parnicu tužitelj pokreće kao pojedini potrošač u smislu naprijed navedene odredbe čl. 140. ZZP/07 (čl.120. ZZP/14) i to nakon prethodno pravomoćno okončanog kolektivnog spora za zaštitu interesa i prava potrošača, u predmetnoj parnici on se u skladu s odredbom čl. 502.c ZPP-a, bio ovlašten pozvati na pravno utvrđenje suda iz navedenog kolektivnog spora, kao što je i ovaj sud ovom postupku u skladu s odredbom čl. 138.a ZZP/07 (čl. 118. ZZP/14), vezan tim pravnim utvrđenjem iz pravomoćne presude kojom je u kolektivnom sporu utvrđena povreda prava i interesa potrošača. U ovome postupku a pri utvrđivanju važnih činjenica i pri odlučivanju o tome da li su sporne odredbe osnovnog ugovora o kreditu nepoštene i ništetne ne može se ne imati u vidu:

- da je tuženik bio stranka kolektivnog spora u svojstvu tuženika pa prema njemu djeluju pravomoćne odluke donesene u tom sporu;
- da je navedenim pravomoćnim odlukama utvrđeno da su banke, a među njima i tuženik iz predmetne parnice, u razdoblju od 10. rujna 2003. pa do 31. prosinca 2008. povrijedile kolektivne interese i prava potrošača – korisnika kredita i to: zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe o promjenjivosti stope ugovorne kamate svojom jednostranom odlukom o kojima stranke nisu pregovarale, i zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja predmetnih ugovora tuženici kao trgovci nisu potrošači u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, čime su banke postupale protivno odredbama Zakona o zaštiti potrošača i protivno odredbama Zakona o obveznim odnosima;
- da iz navedenih odluka izvjesno proizlazi da su navedene ugovorne odredbe bile nerazumljive za potrošače, jer je u ugovorima korištena formulacija na temelju koje su potrošači samo znali za visinu stope ugovorne kamate u momentu sklapanja ugovora, ali ni približno nisu mogli znati zašto, kako te u kojem smjeru će se tijekom budućeg kreditnog razdoblja kretati kamatna stopa, niti su biti upozoreni na povećani tečajni rizik vezan uz valutu CHF.

Polazeći od vezanosti pravnim utvrđenjima i stavovima izraženim u pravomoćnim odlukama iz kolektivnog spora o nepoštenosti spornih ugovornih odredbi, a sve to u temeljem odredbe čl. 502.c ZPP-a, tužitelj u ovom postupku nije niti trebao dokazivati nepoštenost ugovornih odredbi ugovora koji je on kao potrošač zaključio sa tuženikom kao davateljem kredita, čije odredbe su također bile dio po kreditoru unaprijed pripremljenog ugovora, na čiji sadržaj potrošač nije mogao utjecati i koje odredbe su u suštini identične onim odredbama koje je imao u vidu i sud u kolektivnom sporu pri donošenju svojih pravomoćnih odluka. Tvrdnje tuženika, kojima se dovodi u pitanje navedeni stav glede obveze dokazivanja nepoštenosti ugovornih odredbi u pojedinačnim restitucijskim sporovima, proturječe s pravnim stavom Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženim u odluci Rev 3142/2018 od 19. ožujka 2019., potvrđenoj i odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III2233/19 od 10. lipnja 2020.

27.1. Naravno, naprijed navedeno ne isključuje mogućnost da tuženik dokazuje da se konkretni ugovor ne može podvesti pod činjenični supstrat na kojem se temelje pravna utvrđenja i stavovi iz presuda donesenih u kolektivnom sporu, ili da ugovorne odredbe o načinu promjene stope ugovorne kamatne stope odlukom kreditora te o valutnoj

klaузuli nisu identične onima koje je imao u vidu sud u kolektivnom sporu, tj. da je odredba predmetnog ugovora bila razumljiva za potrošača, i da se je o njoj prilikom sklapanja ugovora pregovaralo, slijedom čega se ista ne bi mogle smatrati nepoštenom. Međutim, tuženik to u provedenom postupku nije dokazao u tom pravcu nije niti ponudio odgovarajuće dokaze kojima bi bilo moguće utvrditi da su tužitelju pri sklapanju ugovora kreditorovi zaposlenici protumačili i objasnili značaj i posljedice spornih ugovornih odredbi, odnosno da su mu te odredbe učinili razumljivima, ali razumljivim ne samo formalno i gramatički kako tuženik poima razumljivost ugovorne odredbe, već razumljivima i suštinski kako ju poima i sud u sporu za zaštitu kolektivnih interesa, ali i Sud Europske unije u predmetu C-186/16, prema kojem razumljivost odredbe podrazumijeva da su korisniku kredita od strane kreditora pružene potpune informacije kako bi mogao donositi razborite i informirane odluke te da na temelju njih može procijeniti ekonomske posljedice koje bi takve odredbe mogle imati za njegove financijske obveze.

27.2. Stoga, a imajući u vidu sadržaj predmetnih ugovornih odredbi, neosnovane su tvrdnje tuženika da sporne ugovorne odredbe nisu nerazumljive – jer prema ocjeni ovog suda, iz dokaza koji postoje u spisu doista se radi o odredbama koje prosječnom potrošaču koji nema potrebnih stručnih ekonomskih znanja, a što je bio i tužitelj kao korisnik kredita, nije jasna u tom smislu da bi on već prilikom sklapanja ugovora znao kako i pod kojim uvjetima će dolaziti do promjene (povećanja) stope ugovorne kamate, kako i u kojoj mjeri će rasti tečaj CHF te na koji će način sve to utjecati na njegove financijske obveze, a što je utvrđeno i iz iskaza tužitelja.

28. Stoga, uzimajući u obzir sve navedeno, a polazeći:

- od odredbe čl.81. Zakona o zaštiti potrošača (NN broj 96/03. – dalje: ZZP/03) važećeg u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, kojom je propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača (st. 1.), i da se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca (st. 2.)

- od odredbe čl. 3. Direktive Vijeća 93/13/EEZ od 05. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, kojom je propisano da se ugovorna odredba o kojoj se nisu vodili pojedinačni pregovori smatra nepoštenom ako u suprotnosti s uvjetom o dobroj vjeri, na štetu potrošača prouzroči znatniju neravnotežu u pravima i obvezama stranaka, proizašlih iz ugovora (st. 1.), i da se uvijek smatra da se o nekoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je ona sastavljena unaprijed pa potrošač nije mogao utjecati na njezin sadržaj, posebno u kontekstu unaprijed formuliranog standardnog ugovora (st. 2.) te od pravnog stava suda EU izraženog u presudi donesenoj u predmetu C-26/13, a vezano za tumačenje odredbe čl.4. Direktive 93/13/EEZ, prema kojem ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva

- od odredbe čl. 4., odredbe čl. 322. i odredbe čl. 323. st. 1. ZOO/05, kojima je propisano da su se u zasnivanju obveznih odnosa i u ostvarivanju prava i obveza sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja; da je ugovor koji je protivan Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva ništetan; i da je u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila temeljem takvog ugovora, ovaj sud zaključuje da sporne ugovorne odredbe jesu nepoštena ugovorne odredbe, a time su i ništetne, a sve to u smislu naprijed navedenih propisa.

29. Za istaći je da je odredbom članka 120. Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine broj 41/14, 110/15 i 14/19; dalje: ZZP/14) propisano da pokretanje ili vođenje postupka pokrenutog na temelju članka 106. stavka 1. ovoga Zakona ne sprječava osobu kojoj je, postupanjem trgovca koje je suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 106. stavku 1. Zakona, prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za nadoknadu štete protiv trgovca koji joj je nedopuštenim postupanjem prouzročio štetu, ali i postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja, odnosno da pred sudom pokrene bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila sadržanih u ovom ili drugim zakonima. Dakle, u trenutku podnošenja tužbe propisana je mogućnost pokretanja bilo kojeg postupka (a ne samo za naknadu štete) radi ostvarenja tih prava. Iz citirane odredbe proizlazi da je tužitelj izabrao valjan pravni put za ostvarenje svog prava i da je tužitelj legitimiran na podnošenje kondemnatornog zahtjeva za isplatu utemeljenom na stjecanju bez osnove pa su navodi tuženika kojima se to osporava neutemeljeni. O tome se izjasnio i Vrhovni sud Republike Hrvatske u odluci broj Rev 2245/17 od 20. ožujka 2018.

30. Prema odredbi članka 5. stavak 1. točka 15. ZZP, potrošač je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Iz provedenog postupka proizlazi da između stranaka nije sporna činjenica da je tužitelj sporni kredit podigao u svrhu kupnje osobnog vozila, dakle je izvjesno da namjena kredita nije bila obavljanje profesionalne djelatnosti i nije se radilo niti se radi o namjenskom investicijskom kreditu, pri čemu se ističe da se status potrošača treba cijeliti u svakom konkretnom slučaju prema okolnostima u vrijeme zaključenja spornog ugovora o kreditu pa je stoga odlučna činjenica svrha za koju je bio podignut kredit tužitelja kod tuženika.

30.1. Sukladno odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće ili se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Sukladno odredbi st. 2. istoga članka ugovaratelj koji je kriv za sklapanje ništetnog ugovora odgovoran je svom suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti. Zahtjev za vraćanje primljenog po osnovi ništetne ugovorne odredbe pravno se smatra zahtjevom za vraćanje stečenog bez osnove iz čl. 1111. ZOO-a.

30.2. Sudsko utvrđenje ništetnosti odredbe mora imati za posljedicu ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio da takve odredbe nije bilo. Utvrđenjem ugovorne odredbe ništetnom potrošač stječe subjektivno pravo na restituciju svih neosnovano isplaćenih iznosa od trenutka sklapanja ugovora neovisno o tome kada je utvrđeno da je ugovorna odredbe ništetna.

31. U smislu odredbe čl. 1111. ZOO-a kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Pod prijelazom imovine razumijeva se i stjecanje koristi izvršenom radnjom. Obveza vraćanja,

odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.

32. U smislu odredbe čl. 1115. ZOO-a kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate i to ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

33. Budući da je ovaj sud našao da su ugovorne odredbe ugovora o kreditu sklopljenog između parničnih stranaka o promjenjivoj kamatnoj stopi te kojom se glavnica kredita veže za valutu švicarski franak ništetne to sud nalazi da tužitelju pripada pravo da mu tuženik vrati ono što je na temelju takve ništetne odredbe naplatio i primio od tužitelja ocjenjujući da je ništetnim odredbama tuženik tako naplaćeni novčani iznos stekao bez osnove u smislu odredbe čl. 1111. ZOO-a.

34. Tužitelj tužbenim zahtjevom potražuje da mu tuženik isplati razliku redovne kamate između stvarno plaćenih redovnih kamata po primijenjenim kamatnim stopama u odnosu na početno ugovorenu redovnu kamatu da je primijenjena početno ugovorena redovna kamatna stopa te razliku više plaćenog po kreditu zbog primjene tečaja CHF na dan otplate kredita u odnosu na tečaj CHF koji je bio na dan isplate kredita sa zakonskim zateznim kamatama.

35. Kako bi se na objektivan način utvrdilo je li uslijed promjene stope redovne kamate u odnosu na ugovorenu stopu redovne kamate te uslijed primjene tečaja CHF na dan otplate kredita u odnosu na tečaj CHF koji je bio na dan isplate kredita došlo do razlike u mjesečnim anuitetima tijekom otplatnog razdoblja, izračun ukupno preplaćenog po kreditu uzevši u obzir provedenu konverziju kredita iz CHF u EUR, umanjeno izračunatih razlika više plaćenog do visine ukupno plaćenog iznosa preplate po konverziji kredita iz CHF u EUR te umanjeno izračunatih razlika samo više plaćenog po osnovi po utjecaju redovne kamatne stope i valutnog utjecaja za iznos utvrđen u sporazumu o preplati, proveden je dokaz financijskim vještačenjem po vještaku Borisu Belunjak, stalnom sudskom vještaku za računovodstvo i financije iz Vidovaca.

35.1. U svom pisanom nalazu i mišljenju od 11. travnja 2026., usmeno obrazloženom na raspravi kod ovoga suda 21. svibnja 2026., a sud cijeni nalaz stručnim i objektivnim, u nalazu nisu nađene okolnosti koje bi ukazivale na sumnju u pravilnost danog nalaza i mišljenja pa ga sud u cijelosti prihvaća. Razlika između ukupno izračunatih samo više plaćenih zbrojnih razlika po osnovi povećanja redovne kamatne stope i po osnovi povećanja prodajnog tečaja za devize kreditora za CHF za kune u otplati kredita do 27.01.2016. godine, u odnosu prodajni tečaj za devize kreditora za CHF za kune na dan isplate kredita, izračunate ovim nalazom vještačenja u ukupnom iznosu od samo više plaćenog od 28.234,93 kuna i samo više plaćenih razlika sadržanih u tom iznosu „iskorištenih“ za „zatvaranje“ preplate po konverziji i za obračun zatezne kamate (kako je prethodno opisano) od 5.149,34 kuna, čini razliku i nadalje više plaćenih razlika od tužitelja u korist kreditora/tuženiku u iznosu od 23.085,59 kune. Zbrojni matematički izračun: 28.234,93 kuna – 5.149,34 kuna = 23.085,59 kuna, a što preračunato tečajem konverzije zbog primjene EUR-a u Republici Hrvatskoj od 01.01.2023.godine tečajem konverzije za 1 EUR = 7,53450 kuna iznosi više plaćeno 3.063,98 EUR.

36. Odlučujući o prigovoru zastare potrebno je istaći slijedeće:

U smislu odredbe čl. 225. ZOO-a tražbine zastarijevaju za pet godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare. Kako u odnosu na institut stjecanja bez osnove nije određen neki drugi rok zastare to se u ovome slučaju ima primijeniti opći zastarni rok.

36.1. Prema stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženog u presudama Rev 2245/2017, Rev 3142/2018 i Rev 1404/2018 pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju članka 241. ZOO te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći ispočetka tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe.

36.2. Podnošenjem kolektivne tužbe Udruge potrošač kod Trgovačkog suda u Zagrebu u sporu zaštite kolektivnih prava, a koji postupak se vodio pod brojem P-1401/12 prekinut je tijekom zastare do pravomoćnog okončanja tog spora pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, odnosno donošenja presude tog suda dana 13. lipnja 2014. pod poslovnim brojem PŽ-7129/13. (u odnosu na ništetnost ugovornih odredba temeljem promjenjive kamatne stope), odnosno PŽ-6632/201710 od 14. lipnja 2018. (u odnosu na ništetnost ugovornih odredbi temeljem valutne klauzule) kada je pravomoćno okončan predmet po kolektivnoj tužbi u predmetu "Franak".

36.3 Slijedom navedenog, a uvažavajući stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske, mišljenje je ovoga suda da je nerazumljiva odredba vezana uz promjenjivu kamatnu stopu, kao i valutnoj klauzuli vezanoj za sve CHF, faktički dovela do izmjena anuiteta kako po osnovi dizanje kamate, tako je po osnovi dizanja tečaja od strane banke su time prijeporne odredbe potpisanog ugovora o kreditu ništetne, a tako i u odnosu na Dodatak ugovoru. Dakle, sklapanjem Dodatka Ugovora o kreditu prema odredbama ZIDZPK ne prestaje pravo zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredbi Osnovnog ugovora o kreditu.

36.4. Takav stav Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzima i u odluci Rev 18/2018-2 od 26. svibnja 2020., Rev 809/2021 od 21. prosinca 2022. i Rev 57/2024 od 23. siječnja 2024.

36.5. Stoga činjenica da je kredit po spornom ugovoru o kreditu otplaćen i da je sklopljen Sporazum o konverziji ne isključuje mogućnost utvrđenja ništetnim pojedinih odredbi osnovnog Ugovora, a što je i već utvrđeno u odlukama u kolektivnom sporu temeljem pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu br. P-1401/12 od 4. srpnja 2013.

37. U odnosu na provedenu konverziju i način izračuna konverzije kredita čl. 19.c. ZID ZPK propisuje: "(1) Konverzija kredita podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i izračunava se na način da se: 1. na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos

može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita;

2. umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF;

3. početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospeljeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta;

4. iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospeljelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate;

5. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

– ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50 % dospeljelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50 % ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50 % ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,

– ako iznos preplate prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vraća potrošaču od strane vjerovnika u roku od 60 dana od datuma prihvata konverzije od strane potrošača,

Iznos preplate iz ove točke preračunava se u kune po tečaju na dan 30. rujna 2015. i na njega vjerovnik nije dužan obračunati kamatu niti tečajnu razliku, već njih snosi potrošač;

6. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka manji od ukupnog iznosa obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka, namiri vjerovniku od strane potrošača sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača, a obveze po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR nastave ispunjavati od strane potrošača;

7. iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR utvrđuje na dan 30. rujna 2015., kao razlika novog otplatnog plana utvrđenog sukladno točki 3. ovoga stavka i uplaćenih iznosa utvrđenih sukladno točki 4. ovoga stavka, pri čemu iznos preplate utvrđen u točki 5. ovoga stavka ne umanjuje iznos preostale neotplaćene glavnice u EUR i kunama s valutnom klauzulom u EUR, a manje uplaćeni iznos utvrđen u točki 6. ovoga stavka namiruje se sukladno sporazumu vjerovnika i potrošača;

8. učinak konverzije utvrdi kao razlika:

– stanja neotplaćene glavnice u CHF i valutnoj klauzuli u CHF evidentirane u poslovnim knjigama vjerovnika na dan 30. rujna 2015. izračunata u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na dan 30. rujna 2015., a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se ograničenje tečaja iz članka 11.d ovoga Zakona odnosi na obroke odnosno anuitete u CHF i valutnoj klauzuli u CHF koji dopijevaju do isteka roka ograničenja iz članka 11.d ovoga Zakona i – iznosa neotplaćene glavnice iz točke 7. ovoga stavka. (2) Stavak 1. ovoga članka na odgovarajući način primjenjuje se i na izračun obveze vraćanja primljenog nastale zbog prestanka ugovora o kreditu pri čemu se konverzija provodi na dan 30. rujna 2015. odnosno na dan prestanka ugovora o kreditu."

38. Sud smatra da je konverzija u cijelosti provedena sukladno Zakonu, ali iz nalaza i mišljenja vještaka razvidno je da priznatim iznosom preplate u konverziji, nije namirena razlika koja je nastala primjenom metodologije o ništetnosti odredbi o promjeni visine kamatne stope i primjeni valutne klauzule.

38.1. Kako je uslijed ništetnosti takvih odredbi tužitelj oštećen, pripada mu pravo na povrat onoga što je na temelju takvog ugovora tuženik primio, a sve sukladno odredbi čl. 323 st. 1. u svezi čl. 1111. ZOO-a pa je sud usvojio preinačeni tužbeni zahtjev opisan kao izreci ove presude.

39. Sud nije prihvatio istaknuti prigovor zastare od strane tuženika, jer isti drži neosnovanim. Zastarijevanje počinje teći prvog dana nakon dana kada je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze. U konkretnom slučaju Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je pravomoćno odlučio u postupku po žalbi, između ostalog i o dijelu vezanom za nedopuštenost odredbi o promjenjivim kamatnim stopama svojom odlukom od 14. lipnja 2014. (što je potvrđeno povodom revizije i odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske) te se ima smatrati kako vjerovniku, odnosno tužitelju pravo na zahtjev za isplatu teče zapravo od tog datuma. Naime, zastara je prekinuta podnošenjem kolektivne tužbe Udruge Franak pred Trgovačkim sudom u Zagrebu. Tužba je u ovom predmetu podnesena 5. lipnja 2019. Temeljem odredbe čl. 241. ZOO-a prekinuta je zastara koja je ponovno počela teći 14. lipnja 2014. pravomoćnošću odluke u predmetu Franak. Isto tako u ovom predmetu ne može se primjenjivati

odredba vezana za trogodišnji zastarni rok navedena u čl. 226. ZOO-a, s obzirom da je potraživanje tužitelja usmjereno na preplaćeni iznos kamata, a ne na povrat samih kamata. Ne radi se dakle o kamatama u smislu čl. 226. ZOO-a, već se u konkretnom slučaju primjenjuje odredba čl. 225. ZOO-a.

40. O troškovima postupka odlučeno je u smislu odredbe čl. 154. st. 2. u vezi s odredbom čl. 155. ZPP-a.

41. Tužitelju je priznat trošak sastava tužbe 200,00 eura po Tbr. 7 Tarife o nagradama i naknadi za rad odvjetnika (Narodne novine broj 138/2023, 107/2025 – dalje OT), sastava podneska od 9. prosinca 2019. 200,00 eura (Tbr. 8 OT), sastava podneska od 24. travnja 2026. 200,00 eura (Tbr. 8 OT), zastupanja na ročištu od 18. veljače 2026. (Tbr. 9 OT) 200,00 eura, zastupanja na ročištu od 21. svibnja 2026. (Tbr. 9 OT) 200,00 eura, zastupanja na ročištu za objavu presude (Tbr. 9 OT) 100,00 eura, uz pripadajući PDV u iznosu od 275,00 eura, predujam za financijsko vještačenje u iznosu od 544,17 eura, odnosno sveukupno 1.919,17 eura.

42. Stoga je slijedom navedenog odlučeno kao u izreci ove presude.

U Novoj Gradiški 10. lipnja 2026.

Sutkinja

Marija Tworek

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana ročišta za objavu presude (za stranku koja je uredno bila obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje) odnosno u roku od 15 dana od dana primitka presude (za stranku koja nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje), a podnosi se putem ovoga suda Županijskom sudu u tri istovjetna primjerka.

DN-a

1. Darko Samardžija, odvjetnik u Novoj Gradiški
2. Belizar Tomaić, odvjetnik u Osijeku

Broj zapisa: **9-30889-2f904**

Kontrolni broj: **07d17-f4ce0-fedd3**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Slavonskom Brodu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.